

NÚHE WUTU OWHÈ DO GÒYÌ GODO

2 Ahọlu lẹ 20:1-18; 2 Otànnugbo lẹ 32:26,31-33

NUPINPLỌN 345 – Na Mẹwinyanwinyan Lẹ

Nupinplọn Do Tamẹ: "Yẹn ko sè odẹ towe, yẹn ko sọ mọ odasin towe lẹ: dayi ego, yẹn na hẹnazòngbọ na we" (2 Ahọlu lẹ 20:5).

Owẹn

Yè dowẹn jawu de na Hezekia. Isaia, yewhegán Oklunọ tọn wẹ dowẹn lọ na ẹn. Jihwéyewhe wẹ dowẹn lọ hlan. Hezekia to azọn jẹ whenuena Isaia yì nado dla ẹ pón. Le Hezekia ko sè owẹn yè do hlan ẹn helọ, e lẹ nukunmẹ etọn hlan adó go, e viavi bo sọ hodẹ. Owẹn tẹ nkọ wẹ sogan hẹn awubla pla ahọlu dole?

Ohó he Oklunọ dóhlan Hezekia lọ wẹ ehe, do: "dó ohwé towe do gànji" na hiẹ na kú. Gbẹtọ sùsù wẹ ma yón azán he gbè yé na kú te gba. Eyín Oklunọ dọn wiwá Eton do godo, okú yín nuhe gbẹtọ lẹpo do na dọpón. Mí mọ hia to Biblu mẹ do: "podọ sọle yè de hlan gbẹtọ whla dopo nado kú, şigba to enẹgodo whèdida" (Heblu lẹ 9:27). Sọle na mí ma yón ojilé he mẹ Oklunọ na wá te kavi ojilé he mẹ míwle na kú te, mí do na mọ do ohwé míton po ogbèzán míton po tin to tito mẹ whepoponu.

Bé hiẹ lẹndọ hiẹ na tin to awuwledai mẹ nado pé Jesu eyín hiẹ ko yí mahopón do gbẹ nado yigbe ylando towe lẹ tọn bọ hiẹ ni sọ biọ ojona? Bé hiẹ to jijlo nado pé Jesu po ogbèzán ylando tọn po, po manọtẹpón opagbe he E ko do lẹpo? E na yín homevivi Oklunọ tọn eyín mí "jla ayiha míton mẹ do" bọ mí sọ dike na e ni tin to ogbesisọmẹ domọ.

Odẹ

Whẹpo Hezekia do ylọ devi etọn lẹ nado dọhó godo tọn hẹ yé, podọ whẹpo e do basi ogúwema dai, e lẹ nukunmẹ etọn hlan adó go bo sọ hodẹ. Mí flin do Ahabi mlọnai to adózan etọn ji, nukunmẹ etọn sọ diọ (1 Ahọlu lẹ 21:4). Ahabi yín pínpen bo ma sọ jlo na dùnú. Home etọn gble na e ma sogan hẹn ojlo ohò etọn mẹ tọn şe wutu. Şigba Hezekia lẹ nukunmẹ etọn hlan adó go na e nido klan ede dovo sọn yé mẹhe tin to abomẹ lẹ de na e nido sogan mọ tẹnmẹ nado hodẹ ewọ şokedẹ. Mọkedẹ ga wẹ to egbé he, míwlosu ga sogan sú otó míton bọ mí ni sọ dè nukun míton şe sọn yé he lẹdo mí lẹ de, bọ mí ni sọ to ayiha mẹ gbpón gbọn Jesu tọn dali, na mí ni hodẹ hlan Ẽn, bọ mí ni sọ tin po Ewọ kedẹ po. To ojilé awusinyen tọn mẹ, yisenọ sùsù wẹ ko yí ayiha do hodẹ whenuena tẹnmẹ matin nado jẹklo gba. To azọn kọn, to aihùn dida tẹnmẹ, podọ whenuena gbẹtọ lẹ tin lẹdo mí pé, yisenọ sùsù wẹ ko plọn nado tindo kọndopọ po Oklunọ şokedẹ po dogbọn yíyí ayiha do hodẹ dali.

Onú tintan he Hezekia wà jenukọn whenuena yè dọhó helọ nẹ, wẹ yín do e hodẹ. Yín e yín do mēdele wẹ yè dó owẹn mọ nkọ hlan, yé sogan jlo nado yi biọgbè honton yeton lẹ, kavi do yé ni hia akuẹ yeton lẹ kavi do yé ni basi vojlado, kavi do yé ni dọhó kinklan tọn. Hezekia hodẹ. Matin ayiawe, Hezekia nọ hodẹ whepoponu na e yiwanna Oklunọ, núhe e yiwanna wẹ wá ayiha eton mẹ jenukọn. Eyín mí yiwanna Oklunọ, mí do na lennupón jenukọn gbọn odẹ dali whẹpo do lennupón gbọn onú devo dali. Yisenọ nọ hodẹ whenuena e şeşẹ fón to afonnu; núhe e sọ nọ wá gbọn godo whẹpo e nido damlọn wẹ odèhiho: e nọ hodẹ whẹpo do dùnú, whẹpo e nido jẹ azọn ji, podọ whẹpo e nido jẹ aihundida ji. Eyín tukla de kavi onú akonfannamẹ tọn de wá aliho eton ji le azán lẹ to jùjùyi, yisenọ na hodẹ. E ma yín dandan do e ni hodẹ he lẹpo daga gba, şigba na odẹ helẹ ni sá ko yín odẹ dèdè sọn ayihamẹ wá.

Oflin

Etẹwẹ Hezekia to didọ to odẹ eton mẹ? E to didọ na Jihwéyewhe nado flin le ewọ ko zinzonlin do to nukon Eton. Hezekia yonẹn do Oklunọ to mimọ núhe mí to wiwá lẹpo. To whedelenu, honton míton lẹ, mejitọ míton lẹ po mēplontọ míton lẹ po sogan nọ ma mọ kavi yonẹn onúhe mí ko wá lẹ, şigba Jihwéyewhe yonẹn. Mēdele to jijlo do na Jihwéyewhe ni wọnji onúhe yé ko wá lẹ go. Hezekia do na Jihwéyewhe nado flin yé. Ewọ ma do domọ na Jihwéyewhe ni flin le emi to owalọ zán hlan hennumẹ lẹ, kọmẹnu lẹ, kavi kentọ eton lẹ dali do gba. E ma viavi do na Jihwéyewhe ni hẹn gbigo emi tọn digá vude dogó gba. E domọ: "OKLUNỌ E, yẹn vẹ we, flin dinvie, le yẹn yí ayiha pipé de do zinzonlin to nukon towe to nugbo mẹ do, bo ko sọ wá enẹ he yín dagbe to nukun Towe mẹ".

To godo he Hezekia ko hodèvo, e viavi talala. Yòpovu sunnu de wẹ ewọ, e ma ko sọ pé omẹ ohwè kande mẹho gba. Oklunọ ko hẹnen nado mọ dagbe to ogbèzán eton mẹ, E ko sọ hẹn ahóludú ojlẹ eton tọn yín dagbe. Matin ayiawe, Hezekia viavi na ewọ na ko jlo nado nọ ogbẹ vude dogó, na e nido goalọ na omẹ eton lẹ dogó, na e nido yín nuzinzán na Jihwéyewhe dogó.

Owèn Devo

Whẹpo yewhegán Isaia do tọn sọn awánu ahọlu tọn mẹ, Oklunọ do hlan ẹn nado lẹgòyì Hezekia de nado dowen devo na ẹn. To ojlẹ helọ mẹ, Oklunọ do na Isaia nado do na Hezekia do Emi na yí ohwè fọtòn (15) dogó azán eton. Isaia lẹkọ yí hadopo nado dowen he Oklunọ do e lọ. Mèdele sọgan hwléawu nado goyi dowen whlawetọ whenuena yè ma ko hẹn tintan tọn ẹ. Kẹdẹdi Jona, mẹhe yè dohlan nado yí dowen to otò Nineve tọn mẹ! E dọmọ: "azán kande mọ gbè, Nineve na yín akititana" (Jona 3:4). Şigba yè ma và Nineve súdo gba na gbẹtọ lẹ lọ whiwhe yéde dai yé bo sọ dahwá ylo Jihwéyewhe, yé bo sọ lenvojọ. "Şigba é gblehomẹ na Jona badabada" whenuena ohó he e do lọ ma sọ yín mọ ba. Ewọ ma tindo wanyi hlan gbigbo omẹ Nineve tọn lẹ tọn he na ko dòn eyín yé ma hodẹ.

Ogbeyina

Whenuena Hezekia hodẹ, Oklunọ dọmọ: "Yen ko sè odẹ towe, yen ko sọ mọ odasin towe lẹ: dayi e go, yen na hẹnazongbo na we". Ehelọ wẹ ogbegblon na odẹ eton. Hezekia tle mọ yí hú ehe e kanbiọ. To godo he e ko mọ azonhengbo agbasa eton tọn yí, yè sọ dopagbe dedlante tọn sọn alọ ahọlu Asilia tọn tọn mẹ na Hezekia podọ whiwla to otò lọ ji. Enẹwutu Hezekia hodẹ, e tindo tenmẹ nado to nukundo azonhengbo sọn azon eton mẹ, bọ yè ni sọ yí ohwè fọtòn dogó ogbèzán eton podọ na yè ni de e dlante sọn alọ kentọ tọn mẹ.

Odẹ nọ diọ onúpopo na mí mọkẹdẹ to egbé he kẹdẹdile e ko te do na Hezekia. Núhe jọ do Hezekia go dogbon agbasa dali sọgan jọ mọkẹdẹ dogbon gbigbo dali. Mí hia to Biblu mẹ do "alindon he waylando, e na kú" (Ezekieli 18:20), podọ ga "okú wẹ ale ylando tọn" (Lomunu lẹ 6:23). Enẹwutu ayiha mẹhe tọn yè ma ko whlengan lẹ "kú to oylan wiwà po ylando po mẹ" (Efesunu lẹ 2:1), yé bo na sọ dòn kakadoi. Şigba tenmẹ tin na ylandonọ lẹ nado hodẹ, Jihwéyewhe nasọ yí ohó yeton lenpon. Azonhengbo tin na alindon he azon ylando tọn to huhù. Odon sùsù wẹ yè sọgan yí do gọ ogbèzán yeton lẹ, madopodo po Oklunọ po, po omẹ Eton lẹ po nasọ yín yeton ga. Bé odẹ ka ko diọ nudepope to ogbèzán towe mẹ, dogbon agbasa dali kavi dogbon gbigbo dali?

Tonusise

Isaia degbè nado hẹn akla hihì ovotin lẹ tọn de wá, yé sọ yí í bo zé e do nutitẹ Hezekia tọn ji. Hezekia sọ mọ azonhengbo na e setonu na ogbèdide yewhegán Oklunọ tọn tọn wutu. Jihwéyewhe jlo mí ni tindo yise po tonusise po to whepoponu. To whedelenu Jihwéyewhe nọ degbè nado wá núde nado do yise he mí tindo to Ewọ mẹ hia. Winwlandai tin to Biblu mẹ dogbon mèdele tọn dali, he Jihwéyewhe kàn tonusise biọ sọn yé si nado do yise he yé tindo hia, whẹpo yè nido hẹnazongbona yé. Jesu do na dawẹ de he alọ eton kúşẹ dọmọ: "dlen alọ towe". Le dawẹ helọ wámọ "alọ eton sọ je gágán di awetọ" (Malku 3:5). Yè do na dawẹ awukúzọnjetọ do e ni fón bo zinzonlin. Dawẹ lọ "sọ fón bo tọn yí ohwé eton gbe" (Matiu 9:7). E sọ mọ azonhengbo yí!

Yè degbè na opòtonọ ao lẹ nado yí dó yéde hia hlan yewhenọ lẹ kẹdẹdi osen (Levitiku 14:2). "E sọ wá jọ le yé to yiyi, yé wé" (Luku 17:14). Jesu do na dawẹ nukuntonnọ de dọmọ: "yi, lawú to otándo Siloami tọn mẹ". To ali de ji he tọn mí ma sọgan do, dawẹ nukuntonnọ lọ yí otándo Siloami tọn mẹ. "E lawú, e wá, bo sọ to númọ" (Johanu 9:7).

To ali de ji kavi to devo ji, mí do na dó yise míton to Jesu mẹ hia. Jesu dọmọ: "nudepope he mí biọ, whenuena mí hodẹ, mí ni yise do mí mọ yé yí, mí nasọ tindo yé" (Malku 11:24). Ehelọ dohia do dogbon tonusise hlan Jihwéyewhe dali podọ yise to E mẹ, mí sọgan mọ ogbeyina yí hlan odẹ míton.

Azón Jawu Lẹ

Whenuena Hezekia hodẹ bo sọ setonu na ogbèdide yewhegán nẹlọ tọn, yè na ẹn ohia do Oklunọ na hẹnazongbo na ẹn. Oyẹ godo godo na afòdide ao. Hezekia dọmọ: "Onú fufúa de wẹ e yín" na oyẹ nado yí nukon na afòdide ao bọ owè ni sọ yawu yi hò. Yín eyín mọ wẹ, le gbẹtọ lẹ nado na gigo lọ hlan Jihwéyewhe, yé na jlo nado basi otadena do aslọ wẹ şinyon owè ji, kavi do le nukunmẹ dovlo mẹ tọn te wẹ dike bọ mí do len do owè yawu biọ. Mèdele nọ jetukla nado lennu dogbon onú jawu dali ehe yé nado detana azon Jihwéyewhe tọn le yé nado yigbe do Jihwéyewhe nọ wázon jawu nugbo.

Matin ayiawe, mēhe tin to abo Hēzekia tōn mē lē na sēpọ oyè nado payi e go whenuena Isaia to dèho. Jihwéyewhe yigbe! Oyè sọ yì godo na afòdide ao, kèdèdile e ko sọawuhia do to owèjèlenu Ahazi tōn go, otó Hēzekia tōn. Owèhè gọyì godo nugbo na yì nukunhwihwe kande mọ whèpọ e do jẹ lilepẹ jì di dai tōn nkọ!

Jihwéyewhe sọ wazón jawu de dogbọn hinhen azòngbọna Hēzekia patapata sọn azòn he na ko hù i mē. E ko jẹ okúdonu şigba to azán atòntọ gbè e tindo huhlọn nado yì ohò Oklunọ tōn mē!

Pipa Hlan Jihwéyewhe

To godo he yè ko hēnazòngbọna Hēzekia vò, e wlan winwlandai ohàn pipa tōn hlan Jihwéyewhe. E dọ dogbọn azòn etọn dali podọ ga ewọ dahwá ylọ Oklunọ. Hēzekia dọmọ: "Bé etẹ wẹ yẹn na dọ? Ewọ ko dọ hlan mi, Ewlọsu ko sọ basi i" (Isaia 38:15). Núhe e to didọ wẹ yín dọ e ma yín dọ Jihwéyewhe dopagbe kèdẹ wẹ gba, şigba Jihwéyewhe ko hēn opagbe Eton şẹ ga.

Opagbe sùsù tin to Biblu mē na míwlẹ to egbé he. Whenuena mí yise bo sọ setonu, Jihwéyewhe na hēn opagbe nẹlẹ şẹ to ogbèzán mítọn mē. Jihwéyewhe dopagbe na Ablaham dogbọn núhe vẹawu nado hēn şẹ to nukun gbẹtọ tōn mē dali, bọ e sọ taidi dọ otódido de ma sọ tin ba. Şigba Ablaham yí Jihwéyewhe sè. "Pinpón hlan opagbe Jihwéyewhe tōn, e ma hòkọ gbọn mayise mē gba; şigba e sinyẹn gbọn yise mē, bo to gigona Jihwéyewhe: podọ yè hēn ẹn lódo to ayihame, dọ onúhe ewọ dopagbe etọn, e tin sọgan nado yibasi ga" (Lomunu lẹ 4:20,21).

Hēzekia na gigo Jihwéyewhe na E po gbigbọ etọn do ogbè. E pagigo na Jihwéyewhe na azònhengbọ lọ. Hēzekia dọmọ: "Na kutomẹ ma sọgan pà we, . . . Ogbèno, Ogbèno, ewọ wẹ na pà we, dile yẹn to bibasi do to egbé he" (Isaia 38:18,19). Hēzekia tlẹ wlan winwlandai ohàn pipa tōn po opé tōn po hlan Jihwéyewhe na zinzán to sinsẹn mē. "Míwlẹ na jì ohàn şie to ohànjinu okannọ lẹ go, to azán mítọn lẹpo gbè to ohò OKLUNỌ tōn mē" (Isaia 38:20).

Tintẹnpon

Whenuena Jihwéyewhe hēn owèhè jágọ yì godo na nukunhwihwe kande, gbẹtọ aigba lọ tōn lẹpo yonẹn dọ onú jawu de ko jọ. To madenmẹ linlin gbapé aimẹ dogbọn "núdabla he yè wà to aigba etọn mē" tōn dali. Ahọlu Babiloni tōn do mēdagun lẹ hlan sọn ofidindẹn po nunina lẹ po hlan Hēzekia de. To ojilé helọ mē Jihwéyewhe jó Hēzekia do: "nado hwlé e pón, na Ewọ nido yón ehe tin to ayiha etọn mē lẹpo" (2 Otànnugbo lẹ 32:31). Hēzekia ko yón huhlọn Jihwéyewhe tōn, dinvie Jihwéyewhe jlo nado tẹn Hēzekia pón.

Ahọvi Babiloni tōn lẹ bẹ nunina sùsù, owé, po owé ayajẹ tōn lẹ po wá na Hēzekia. Hēzekia yiwanna ohó mēzedaga tōn po pipa jawu tōn po. E dotudo mēdagun he wá sọn otò dindẹn mē helẹ go. E hēn yé danpé gbọn ofin etọn lẹpo mē, yé sọ pón adọkunnu fataka tōn lẹ po sika po zannu akue gegenu tōn lẹ po. Hēzekia hēn yé yì biọ ohò awhàngbaja etọn tōn mē to fihe yè bẹ awhànfunnu etọn lẹ whlá do. Ewọ ma sọ tindo avunhonu whiwhla de dinvie ba gba na e ko hùn ohò ohwé etọn tōn dai na kọmẹnu etọn lẹ. Yé danpé gbọn aigba lọ lẹpo mē, mọwẹ Hēzekia sọ to ohó zedaga tōn dọ nado dohia le ewọ ko wà dagbe sọ, e sọ to ede dohia di omẹ gbò de to nukun tomẹnu Babiloni tōn lẹ tōn mē.

Wadohia ovọ he Hēzekia basi helọ ma hēn homẹhùn Jihwéyewhe gba. Mí sọgan mọ dọ Hēzekia yí gigo wàbo duji tōn he e basi lọ na ede, e ma sọ na gigo lọ hlan Jihwéyewhe gba. "Hēzekia ma sọ vọ gòjo kèdèdi dagbewà he yè wà hlan ẹn gba, na yè zé ayiha etọn daga" (2 Otànnugbo lẹ 32:25). To ojilé tintẹnpon tōn mē, Hēzekia gboawupo na e ma na pipa po gigo po hlan Jihwéyewhe gba.

Homegble Jihwéyewhe Tōn

Yè sọ vọ dó yewhegán Isaia hlan Hēzekia de. Hēzekia yí dọ nugbo wẹ omẹ Babiloni tōn lẹ ko mọ núhe tin to ohwé emitọn gbè lẹpo podọ ga, núde matin to adọkunnú emi tōn mē he emi ma dohia yé gba. Isaia dọ ohó Oklunọ tōn dọ: "Yè na bẹ ehe tin to ohò towe mē lẹpo, . . . yì jẹ Babiloni: yè ma na pò núde dai". Yè nasọ bẹ ovisunnu Hēzekia tōn lẹ na kanlinmọ yì Babiloni na e ko dotudo sunnu helẹ go hù nado dotudo Jihwéyewhe go.

Whenuena Hēzekia whiwhẹ ede dai sọn zedaga ayiha etọn tōn mē, Jihwéyewhe dlen whèdida lọ yì nukon e ma sọ şẹ to azán Hēzekia tōn lẹ mē gba. E dopẹ dọ Jihwéyewhe na ẹn jijọho po núbọ po to ojilé ahóludù emitọn tōn mē. Ayiha etọn sọ do na gona awubla dọ emi gboawupo to nukon Jihwéyewhe tōn whenuena yè tẹn ẹn pón podọ ga emi lọsu wẹ dọn awubla he ja wá ovi etọn lẹ jì.

Ogbèzán míton to egbé he sogan do huhlon to mèdevo lẹ ji, na dagbe kavi na oylan. Dogbon ogbèzán míton mẹ ninọ na Oklunọ podọ nado na yeyi I, mí sogan hẹn dagbe wá biọ ogbèzán omèdevo lẹ ton mẹ. Na Jihwéyewhe ni gọalọna mí nado dike na hinhon míton ni hónwun to gbẹtọ lẹ nukon, sọmọ bọ yé nido mọ azon míton lẹ bo sọ jlo nado wà mọkẹdẹ; na yéwọsu nido sogan pagigo na Jihwéyewhe dogbon ogbèzán yeton jijo na En ton dali.

Nawẹ gbẹtọ sogan yin nugbonọ hlan Jihwéyewhe do to hwlépon whenu? Jọb dọmọ: "na Ewọ yon aliho he tin to dẹ; whenuena Ewọ ko hwlé mi pón, yen na ton wá di sika. Afọ sie ko hẹnai gligli to afodide Eton lẹ go; aliho Eton go wẹ yen to ayipa do, bo ma lẹdo apádopo. Yen ma yì godo son gbèdide nuflo Eton lẹ ton kọn gba; yen ko yí ohó onù Eton ton lẹ whla to akon sie mẹ hú mimá sie" (Job 23:10-12).

Job mọ dọ Jihwéyewhe wẹ fibetado yisenọ ton to ojilé lẹpo mẹ. E dotudo Jihwéyewhe go to tintenpon whenu, mọwẹ e ma sọ gboawupo gba. Jihwéyewhe ko dopagbe nado tin po omẹ Eton lẹ po. Jihwéyewhe dọmọ: "ewọ na dahwá ylo mi, yen nasọ siọ ẹ; yen na tin po e po to tukla mẹ; yen na whlen ẹn bo sọ gbògbé nẹ" (Psalm 91:15). Hia núhe Jihwéyewhe na wà na yé he dotu do E go lẹ to Jẹlemia 17:7,8.

OKANBIỌ LẸ

1. Menu wẹ yewhegán to ojilé helọ mẹ?
2. Menu wẹ ahọlu Juda ton?
3. Owẹn na nkọ wẹ yè dó hlan ahọlu lọ?
4. Etẹwẹ Hẹzekia basi whenuena e sè ohó yewhegán ton?
5. Etẹwutu wẹ yè po gbigbọ Hẹzekia ton do ogbẹ?
6. Ohwè nẹmu wẹ yè yí dogó azán Hẹzekia ton?
7. Ohia tẹwẹ yè na hlan Hẹzekia?
8. Dọ azon jawu awe he Jihwéyewhe wà na Hẹzekia.
9. Etẹwutu wẹ Hẹzekia do gboawupo to tintenpon eton mẹ?
10. Etẹ wẹ jọ to godo he e gboawupo?